Tajemniczy ogród

AUTOR I JEGO DZIEŁO

1. Rozwiąż rebus.

REBUS

k = n

~~arz~~

+ t

1. e = u 2. e = ne

Rozwiązanie:

2. Przeczytaj notkę encyklopedyczną na temat Frances Hodgson Burnett (czytaj: franses hodżsyn bernet). Podkreśl przywołane w tekście tytuły najbardziej znanych powieści pisarki.

Frances Hodgson Burnett (1849–1924) – pisarka angielska. Gdy miała trzy lata, zmarł jej ojciec. Wychowywała się w ubogiej dzielnicy Manchesteru (czytaj: menczesteru). Wcześnie nauczyła się czytać. W wieku siedmiu lat napisała pierwszy wiersz. W 1865 roku wyjechała na stałe z matką i pięciorgiem rodzeństwa do Stanów Zjednoczonych. Po śmierci matki zarobkowała pisaniem. Rozgłos i powodzenie przyniosła jej książka dla dzieci *Mały lord*. Burnett napisała około 40 powieści, głównie dla dzieci. Oprócz *Małego lorda* do najbardziej znanych jej utworów należą *Mała księżniczka* i *Tajemniczy ogród*.

3. Sprawdź, czy uważnie przeczytałaś / przeczytałeś *Tajemniczy ogród*. Postaw krzyżyk przy właściwych odpowiedziach.

1. **Mary Lennox** (czytaj: mery lenoks) **urodziła się w**
   - ☐ Anglii.
   - ☐ Indiach.
   - ☐ Ameryce.
   - ☐ Chinach.
2. **Rodzice Mary**
   - ☐ zginęli w wypadku kolejowym.
   - ☐ zmarli podczas epidemii dżumy.
   - ☐ zmarli podczas epidemii cholery.
   - ☐ zostali zabici przez Hindusów.
3. **Pastor Crawford** (czytaj: krołford), **pod którego opieką znalazła się Mary po śmierci rodziców, miał**
   - ☐ pięcioro dzieci.
   - ☐ sześcioro dzieci.
   - ☐ dwoje dzieci.
   - ☐ troje dzieci.
4. **Dom pana Cravena** (czytaj: krejwena) **miał**
   - ☐ sto lat i było w nim prawie sześćset pokoi.
   - ☐ dziesięć lat i było w nim niewiele pokoi.
   - ☐ dwadzieścia lat i było w nim pięć pokoi.
   - ☐ sześćset lat i było w nim prawie sto pokoi.
5. **Mary dowiedziała się o tajemniczym ogrodzie od**
   - ☐ Dicka (czytaj: dika).
   - ☐ Marty.
   - ☐ starego ogrodnika Bena.
   - ☐ pani Medlock (czytaj: medlok).

6. **Tajemnica zamkniętego ogrodu miała związek z tragiczną śmiercią**
   - ☐ córki pana Cravena.
   - ☐ młodszego syna pana Cravena.
   - ☐ żony pana Cravena.
   - ☐ matki pana Cravena.
7. **Pewnego razu podczas wichury Mary usłyszała**
   - ☐ płacz dziecka.
   - ☐ przeraźliwy krzyk wuja.
   - ☐ głos swojej mamy.
   - ☐ wołanie Dicka.
8. **W czasie wędrówki po pustych pokojach Mary znalazła na aksamitnej poduszce**
   - ☐ legowisko kota.
   - ☐ gniazdo szczura.
   - ☐ legowisko pieska.
   - ☐ gniazdo myszy.
9. **Po powrocie z domu Marta podarowała Mary**
   - ☐ klucz do ogrodu.
   - ☐ łopatkę.
   - ☐ konewkę.
   - ☐ skakankę.

10. Skąd Mary wzięła narzędzia ogrodnicze i nasiona?

- ☐ Kupił je i przyniósł Dick, bo poprosiła go o to w liście Marta.
- ☐ Dostała je od starego ogrodnika – Bena.
- ☐ Kupił je i przyniósł Dick, bo poprosiła go o to w liście Mary.
- ☐ Dostała je od doktora Cravena – brata wuja.

11. Mary (podczas pierwszego spotkania) poprosiła wujka o

- ☐ zgodę na odwiedziny Marty w jej domu.
- ☐ to, aby pani Medlock dała jej więcej swobody.
- ☐ dowolny kawałek ziemi pod uprawę roślin.
- ☐ zgodę na spotkania i zabawę z Dickiem.

12. Colin (czytaj: kolin) **nie opuszczał pokoju, ponieważ**

- ☐ ojciec chciał utrzymać w tajemnicy istnienie syna.
- ☐ sam nie życzył sobie z niego wychodzić.
- ☐ nikt nie chciał mu pomóc wstać z łóżka.
- ☐ ojciec zabronił mu wychodzić na świeże powietrze.

13. Mary

- ☐ była nieco starsza od Colina.
- ☐ była dużo młodsza od Colina.
- ☐ miała prawie dwanaście lat.
- ☐ była w tym samym wieku co Colin.

14. Mary pomogła zasnąć Colinowi. Trzymała

- ☐ go za rękę i nuciła mu hinduską piosenkę.
- ☐ rękę na jego czole i śpiewała mu hinduską piosenkę.
- ☐ go za rękę i nuciła mu angielską kołysankę.
- ☐ w ręku świecę i śpiewała mu wesołą piosenkę.

15. Oswojony lisek, który przybiegł za Dickiem do ogrodu, wabił się

- ☐ Łupinka.
- ☐ Sadza.
- ☐ Kapitan.
- ☐ Orzeszek.

16. Na pierwszy spacer do ogrodu Colin udał się

- ☐ za pomocą specjalnych kul.
- ☐ w fotelu na kółkach.
- ☐ na rękach najsilniejszego służącego.
- ☐ wsparty na ramieniu Dicka i Mary.

17. Colin stanął o własnych siłach, ponieważ

- ☐ poprosiła go o to Mary.
- ☐ namówił go do tego Dick.
- ☐ zdenerwowała go pani Medlock.
- ☐ rozzłościł go stary ogrodnik.

18. Pan Craven wrócił do domu, ponieważ poprosiła go o to listownie

- ☐ matka Dicka.
- ☐ Mary.
- ☐ pani Medlock.
- ☐ siostra Dicka.

4. Uzupełnij diagram, a następnie odczytaj i zapisz hasło. Na jego podstawie określ, co jest głównym tematem powieści *Tajemniczy ogród*.

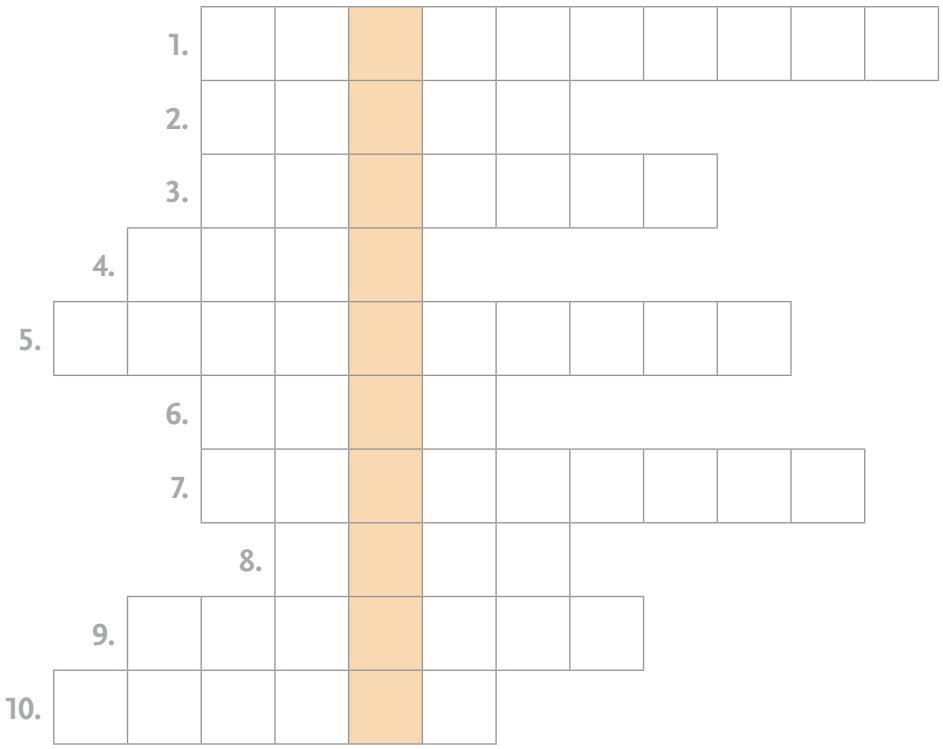

1. Tak przezywał Mary syn pastora Crawforda.
2. Starsza siostra Dicka.
3. Imię matki Dicka.
4. Urodziła się w Indiach.
5. Podróżował po niej ojciec Colina.
6. Służąca Mary w Indiach.
7. Imię pana Cravena.
8. Wielki przyjaciel zwierząt.
9. Nazwisko Dicka i Marty.
10. Syn pastora Crawforda.

Hasło: _____

Główny temat powieści: _____

_____

_____

CZAS I MIEJSCE WYDARZEŃ

1. Uzupełnij tabelę odpowiednimi informacjami na podstawie tekstu lektury *Tajemniczy ogród*.

TAJEMNICZY OGRÓD	
Czas akcji[1]	Czas fabuły[2]
Miejsce akcji	
Państwo	Hrabstwo
Posiadłość	Poza posiadłością lorda
a w niej	

[1] **Akcja** – patrz: s. 87.
[2] **Fabuła** – wszystkie wydarzenia przedstawione w utworze literackim (również te niewchodzące w skład akcji, dziejące się np. przed rozpoczęciem akcji lub po jej zakończeniu).

BOHATEROWIE

Dzieci

1. _____ ,

2. _____ ,

3. _____

Dorośli – kim byli?

_____ – _____

_____

_____

_____ – _____

_____

_____

_____ – _____

_____

_____

_____ – _____

_____

_____

_____ – _____

_____

_____

_____ – _____

_____

_____

2. Uporządkuj najważniejsze wydarzenia – wpisz je we właściwych miejscach na osi czasu. Pracuj z tekstem lektury.

Płacz w korytarzu. • Odkrycie tajemnicy przez ogrodnika Bena. • Pierwsze spotkanie Mary z Dickiem. • Chłodne powitanie w nowym domu. • Skakanka prezentem od Marty. • Zapoznanie się Mary z Martą. • Pierwszy spacer Colina i jego przemiana. • List do pana Cravena. • Mary w tajemniczym ogrodzie. • Wizyta Dicka w pokoju Colina. • Zakup narzędzi i nasion. • Odnalezienie Colina – syna lorda Cravena. • Tajemnica zamkniętego ogrodu. • Odnalezienie furtki do ogrodu. • Wizyta matki Dicka w ogrodzie. • Wyjazd osieroconej Mary do Anglii.

Śmierć rodziców Mary Lennox.

Znalezienie klucza do ogrodu.

Praca Mary i Dicka w ogrodzie.

Radosne spotkanie Colina z ojcem.

W ŚWIECIE BOHATERÓW

1. Przeanalizuj dokładnie podaną wypowiedź, a następnie zapisz przy ramionach gwiazdy odpowiedzi na zapisane pytania.

„Żebym był żonaty i miał taką córkę – krzyczał – tobym jej porządnie skórę wygarbował!”

Kto to powiedział?

W jakiej sytuacji?

Kogo dotyczyły słowa?

Dlaczego padły takie słowa?

Do kogo były skierowane?

2. Co wiemy o Mary, Dicku i Colinie? Podane niżej informacje wpisz do odpowiednich rubryk tabeli. Na ich podstawie sformułuj w imieniu bohaterów wypowiedzi i zapisz je w dymkach na s. 24.

jego siostra Marta pracuje u lorda Cravena • ojciec nie poświęcał mu wiele czasu, ale zapewniał mu dobrą opiekę • lubi i oswaja dzikie zwierzęta • matka uwielbiała zabawy, nie zajmowała się chorowitą i niezbyt ładną córką • 12 lat • jedyny syn lorda Archibalda (czytaj: arczibolda) Cravena • 10 lat • kuzyn i rówieśnik Mary • kochająca matka • urodziła się w Indiach • matka zmarła na skutek nieszczęśliwego wypadku • ojciec – kapitan Lennox, brytyjski urzędnik kolonialny, zawsze zajęty pracą • urodził się i wychował w chacie na wrzosowisku • hinduska niania – Ayah (czytaj: aja) • dziesięcioro rodzeństwa

MARY	COLIN	DICK

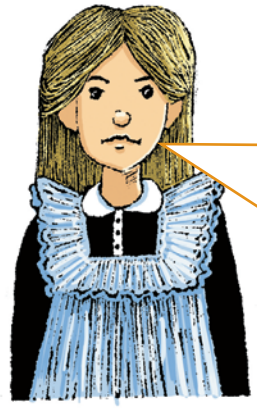

Cześć! Mam na imię _____

_____

_____

_____

_____

_____

Cześć! Jestem _____

_____

_____

_____

_____

_____

Hej! Mam na imię _____

_____

_____

_____

_____

_____

3. Uzupełnij tabelę informacjami na temat bohaterów. Pracuj z tekstem lektury.

MARY		COLIN		DICK
Wygląd		Wygląd		Wygląd
w Indiach	potem	na początku	potem	
Charakter, usposobienie		Charakter, usposobienie		Charakter, usposobienie
w Indiach	potem	na początku	potem	

4. Mary, Dick czy Colin? Który z bohaterów zyskał twoją największą sympatię i dlaczego? Uzasadnij swoją odpowiedź w 3–4 zdaniach.

COLIN I JEGO PROBLEMY

1. Odczytaj zaszyfrowane wyrazy, wyjaśnij ich znaczenie (skorzystaj z dostępnych źródeł informacji), a następnie uzupełnij podane zdania.

▼	▷	△	◀	▽	▶	♣	⇨	□	✧	⬂
O	P	C	R	D	N	I	A	K	Y	H

⬂	♣	▷	▼	△	⬂	▼	▶	▽	◀	✧	□

⬂	♣	▷	▼	△	⬂	▼	▶	▽	◀	♣	⇨

Moim zdaniem Colin był / nie był _____, ponieważ _____.

Prawdopodobną przyczyną jego _____ były _____.

2. Jak wyglądały relacje Colina z ojcem? Uzupełnij tabelę odpowiednimi informacjami. Szukaj ich we wskazanych rozdziałach lektury.

RELACJE COLINA Z OJCEM	
Jak wyglądało życie Colina?	**Jak wyglądało życie pana Cravena?**
• **rozdział 13.:** opowieść o ojcu, życiu, chorobie i matce • **rozdział 14.:** przeświadczenie chłopca o szybkiej śmierci • **rozdział 15.:** wspomnienia z dzieciństwa • **rozdział 16.:** napad złości, myśli o garbie • **rozdział 23.:** miłość do ojca	• **rozdział 5.:** zachowanie po śmierci żony • **rozdział 12.:** rozmowa z Mary, wypowiedź na swój temat • **rozdział 27.:** cierpienie
Zdarzenie, które popsuło relacje ojca z synem	
• **rozdział 5.:** opowieść Marty	
Kto i w jaki sposób pojednał ojca z synem?	

3. Przedstaw kilka propozycji, jak można zapobiec ponownemu oddaleniu się ojca i syna.

BURZA MÓZGÓW

Moje propozycje:

- _____
- _____
- _____
- _____

ZNACZENIE OGRODU W ŻYCIU BOHATERÓW

1. Zapisuj skojarzenia do wyrazu **ogród**, tworząc słoneczko skojarzeniowe. Jeden promień to jeden wyraz.

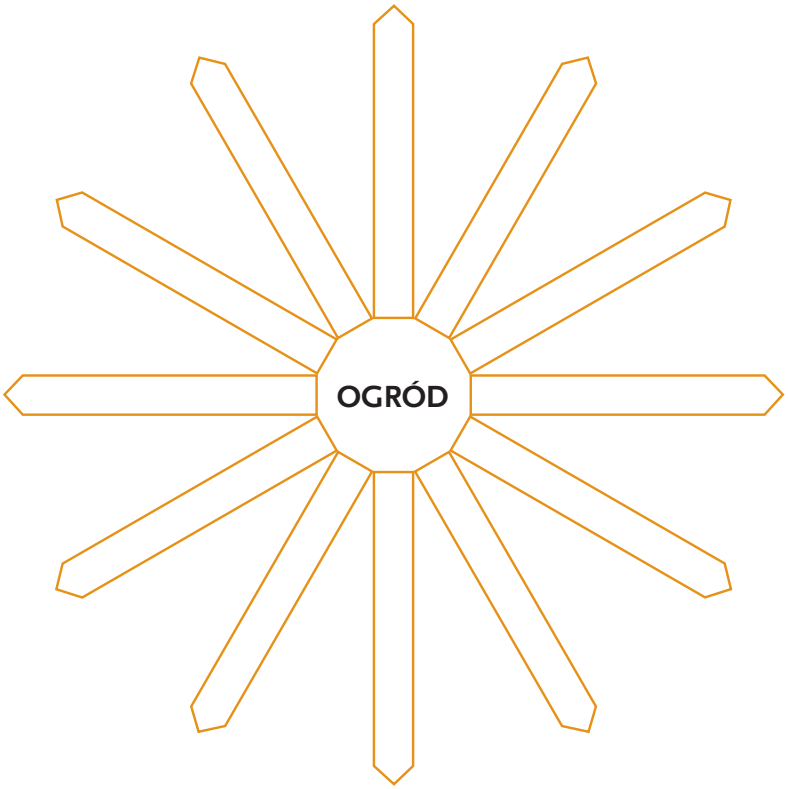

2. Na podstawie wskazanych fragmentów lektury zapisz informacje na temat wyglądu tajemniczego ogrodu.

WYGLĄD TAJEMNICZEGO OGRODU	
Podczas pierwszej wizyty Mary (od początku 9. rozdziału)	Na wiosnę (początek 23. rozdziału, od słów: „Istotnie czarami zdawać się mogły miesiące następne...”)

3. Jaką rolę odegrał ogród w życiu bohaterów? Jakie przenośne znaczenie ma tajemniczy ogród?

OGRÓD	
Znaczenie dla bohaterów	Przenośne znaczenie
•	•
•	•
•	•
•	•